

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno soboto, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

Povojna vojna

V petek, dne 17. t. m. je minolo teden dni odkar smo proslavili konec sedanje svetovne vojne, kajti imenovanega dne je japonski mikado naznanil naši in ostalim zavezniškim vladam, da se bode Japonska brezpogojno podala ter je istodobno zaprosil za premirje. Naša vlada je v to seveda privolila in naznanila japonski vladi, naj poskrbi za to, da japonska vojska takoj odloži orožje in sicer po načrtu, katerega bode Japonski naznanil poveljnik naše vojske na Pacifiku, oziroma v Manili.

To se je takoj zgodilo, toda — Japonci se niso niti malo ozirali na te načrte; izgovarjali so se, da so njihove čete raztresene po vsem Pacifiku, tako, da vlada ne zamore priti z njimi tako hitro v dotiko, da jim naznani, da je vojna končana. Medtem je japonska vlada podala ostavko; nekoliko članov bivše vlade je izvršilo harakiri, oziroma samomor; nova vlada je v rokah "princa" Kuni, ki je označen kot vojni zločinec, — in nova vlada tudi ne stori ničesar drugega, nego zavlačuje in se potihoma norčuje z sedanjim "vojnim položajem".

Rusija, katere pozna Japonce prav dobro, nadaljuje z vojno in je izjavila, da bode vojna v Mandžuriji trajala, dokler se Japonci brezpogojno ne podajo in izročijo njim (Rusom) vse svoje orožje. In tako se vojna nadaljuje, kajti vse izgleda tako, da se fanatični poveljniki japonske vojske ne zmenijo za kapitulacijo svojega mikada in da morda celo v Tokiju pripravljajo, kar se jim zdi potrebno za sprejem našega vojaštva, ko se bode izkrcalo na glavnem otoku Nipona, oziroma na otoku Honshu. Zopet druge japonske čete se bodo morda borile do zadnjega in se ne bodo ozirale na povelja, ki jih določa iz Tokija — morda po tajnih naročilih, ki so prišla tudi iz Tokija. Tako se toraj uradoma končana vojna nadaljuje: na Kitajskem, v Mandžuriji, na otočju Sunda, na Filipinih in na ostalih otokih Pacifika.

To nadaljevanje neoficijalne vojne se bode morda še dolgo časa vršilo. Ruska vojska napreduje proti jugu z vsvo naglico in močjo, katero ima na razpolago in bode morda potem tega napredovanja, prikrašala dobo povojne vojne za vse zavezniške, dokler se Japonci v resnici brezpogojno ne podajo in odlože svoje orožje zaveznikom. In ker nihče ne ve koliko časa bode trajala povojna vojna, je tudi samoumevno, da mora naše vojaštvo še dolgo časa ostati v Aziji, in da bode trajalo še dolgo časa, predno pride do končne sklenitve miru, kajti premirje je dosedaj ostalo le na papirju.

Mogoče je pa tudi, da je do sedanjega vojnega položaja prišlo iz enostavnih razlogov, da se tako tudi za povojno dobo obvaruje in osigura bodoče dobičke, katere dobivajo mednarodni karteli na Japonskem, na azijski celine in na otočjih Pacifika. Kajti japonski milijonarji, ki so lastniki mednarodnih podjetij Mitsui, Mitsubishi, itd., ki so prava vlada na Japonskem, žele še v nadalje gospodariti po pravih mednarodnih kartelov. Mednarodni karteli znajo poslovati tudi — preko bojnih črt. (Tekom vojne proti Nemčiji, so naciji naložili svoje kartelsko imetje v — Kanadi in tudi pri nas v Zvezdjenih državah.) Treba bode toraj pred vsem vničiti brutalne japonske člane mednarodnih podjetij, in šele potem bode zavladal mir.

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Dopisi

DAN ZMAGE

New York, N. Y. — Dan zmage smo imeli na naši ulici na osmi dne 15. avg. ob 4 pop. Zbrali so se vsi narodi vseh veroizpovedi, da proslavimo dan zmage. Enake ni bilo v vsem New Yorku. Vse se veseli in pleše kar po ulicah, toda pri nas smo po SAMO v našem bloku imeli spominsko slovesnost za tiste, ki ne pridejo nazaj, za one ki so dali življenje, da bomo mi živeli, svobodno in nemoteno, "ZA PADLE VOJAKE".

Točno ob štirih popoldne so zabučale orgle iz slovenske cerkve Sv. Cirila, katerih glas se je raznašal potem mikrofona, in močnimi glasovi so intonirali ameriško himno in končali z kitajsko narodno himno.

Stotine ljudstva se je zbralo okoli proviziornega groba, kateri je bil postavljen na ulici. Utihihile so orgle, in začeli so se pogrebni obredi. — Kratak nagovor je imel naš domači župnik in precej nato so bili izvršeni pogrebni obredi za padle katoliške vojsake. Nato je izvršil protestantski pastor svoje obrede z kratkim nagovorom, zatem je z ganljivimi besedami, najprej

v angleškem potem pa v hebrejskem jeziku govoril judovski Rabin in izvršil pogrebne obrede za padle vojsake. Precej nato je nastopila ena glavnih govornic v imenu žena, ki je imela govor tako globoko v srce segajoč, da ni bilo žene, da bi ne jokala, posebno pa ko je polagala na grob šest nagelnov, v spomin na šest padlih vojakov iz našega bloka. Nato je osemletni deček zaigral na tropeto takoimenovani "Tap". Nastopili so razni govorniki, ali vsak je bil sam ob sebi nekako primoran biti v govoru kratek, kajti vsak se je zavedal, čim dalje govori, tem bolj odpira rano materinega srca, ki krvavi za NJEGA, ki ga ne bo nazaj.

Vsa proslava se je vršila resno, mirno, vsak se je zavedal zakaj smo se zbrali, še celo otroci, ki so tako razposajeni, so bili nekako čudno resni in tihi, menda so nekako čutili v svojih mladih srcih, da Onih bojsov ne bo več nazaj.

Žrtvam te velike morije: SPITE V MIRU V TUJI ZEMLJI!

Živim: Mir, Mir, Mir!

JUGOSLOVANSKI POSLANIK V WASHINGTONU POSETI NEW YORK

Brooklyn, N. Y. — Posamezna društva v Brooklynu so bila obveščena, da pošljejo svoje zastopnike na sejo, ki se je vršila v ponedeljek, 13. avgusta v Hrvatskem centru. Glavni namen seje je bil obvestiti društva in javnost v splošnem, da bode veliko zborovanje za vse Jugoslovane v Manhattan Center na zapadni 34. ulici v New Yorku v sredo, 22. avgusta ob 8 uri zvečer.

Govoril bo novi jugoslovanski poslanik v Washingtonu g. Stanoje Simić. Z njimi bo prišel tudi novi jugoslovanski vojaški ataše Mihovil Tartalja. Navzoč bo tudi Mr. L. Adamič in Mr. Z. Balković.

Odbor Jugoslovanskih Amerikancev, sklicatelj tega zborovanja, se v polni meri zaveda, da zborovanja na delavnici dan po navadi niso dobro obiskana, ali izvanredni časi, v katerih živimo, zahtevajo tudi izvanrednega dela.

Posebno za nas Slovence bo to zborovanje zelo velikega pomena. Prihodnji mesec se bo na sestanku zunanjih ministrov v Londonu razpravljalo in sestavilo mirovno pogodbo za Italijo, Brezdvomno, da bo prišlo na vrsto tudi sporno ozemlje glede Trsta, Gorice, Primorja itd. Z drugimi besedami povedano: skoro gotovo je, da se bo odločalo o usodi našega naroda. Ako se bo odločala naša usoda, mi ne smemo biti brezbržni; narediti moramo vse, kar je v naši moči, kar nam veleva naša vest, da si ne bomo potem očitali sami sebi, da nismo storili, kar bi lahko storili.

Ne vemo, v koliko bodo naša prizadevanja uspešna, moramo pa v prvi vrsti gledati na to, da si sami pomagamo! Samo v tem, da si sami vzamemo za našo stvar, lahko pričakujemo pomoči od drugih.

Precej naših ljudi, ki so še do pred nedavnim časom trdili, da se žrtvujejo in delajo samo iz ljubezni do naroda, je danes utihnilo. Zakaj? Danes, ko se bo o nas odločalo za stoletja naprej, so kar naenkrat izgubili vso ljubezen do naroda. Ali je bilo njih delo za narod iskreno? So li delali za narod, ali za posamezne osebe? Mogoče za kralja in tiste, ki jih je kralj plačeval z ljud-

tiščali narod k tlom, ga izkoskim denarjem, da so lahko iščali in živeli v izobilju, medtem ko je narod živel v pomanjkanju? Z mirno vestjo lahko trdim, da to ni narodno delo. Narodno delo je, ako se pomaga celemu narodu k boljšemu življenju, da narod pride do svojih pravičnih mej, da se povzdigne in izboljša industrija in trgovina, kakor tudi v kulturnem oziru. Ena skupina ne sme v svojem delu ovirati druge skupine, kadar se gre v korist naroda v splošnem.

Kronane glave so samo začasen pojav; kakortudi po-

PISMO SLOVENSKEGA PARTIZANA

Mr. George Molec v Ridge-wood, L. I. je od svojega brata, ki se je boril v partizanski vojski v Jugoslaviji in ki je doma iz Gornje Podgore, obličina Stari Trg pri Črnomlju, prejel te dni pismo, ki jasno govori, kaj so partizani sredi najhujših bojev storili za industrijski razvoj Slovenije. — Pismo se glasi:

Zadar, 10. IV. 1945.

Dragi brat!

Ze davno se niso naša pisma izmenjala. No ali sedaj po toliko dolgem času, po toliko preživljenih dogodkih si štejemo v dolžnost, da se Ti javim, ne samo Tebi, ampak Vam vsem, ki ste v Ameriki. Pisal sem sicer pismo iz Italije, ko sem bil v bolnici še v avgustu mesecu 1944. ali mislim, da ga nisi prejel, ker takrat ni bila pošta še v takem redu.

Meni so že minila tri leta, odkar sem v borbi za osvojenjenje Jugoslavije. Bil sem trikrat ranjen, enkrat težko. No, ali sedaj sem že 7 mesecev že zopet ponovno v borbi, in sicer v hrabri Titovi mornarici. Upam, da bo k malu konec te vojne. Sedaj čistimo poslednje predele severne Jugoslavije od fašistiških gadov. Še malo in duh svobode bo zavejal po celi naši izmučeni domovini.

Jaz se imam sedaj prav dobro. Pozabil sem sedaj že docela one strašne dni, ko smo goli in bosi in brez orožja vodili noč in dan borbo po borskih gozdovih. Sedaj imamo orožja dovolj, oblečeni smo dobro in hrane je dovolj. Nekaj smo oteli od Nemcev, nekaj

samezniki, pridejo in izginejo, narod pa ostane in živi. Živel je davno pred njimi in bo živ, ko o njih ne bo ne duha ne sluha.

Pridite gotovo. Vstopnine ni nobene. Prostovoljnih prispevkov se ne bo pobiralo.

Ivan Rucigay.

AMERIKANEC JUŽNO-SLOVANSKEGA POREKLA V CHICAGO IN OKOLICI

Chicago, Ill. — Najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva je končana. Fašizem in nacizem se strti, zatirani narodi so osvobodeni. Osvobodjena je tudi naša stara domovina Slovenija z ostalo Jugoslavijo vred. Žrtve so bile velike, toda ne zastoj. Tega dogodka se radujejo vsi miroljubni narodi sveta, radujemo se tudi mi Slovenci z ostalimi Jugoslovanci.

Da mi Jugoslovani ta dogodek dostojno proslavimo, je Centralni Odbor Jugo-Slovanskih Amerikancev za Chicago in okolico sklenil prirediti skupno, veliko proslavo v nedeljo, 2. septembra, 1945., ob 2. uri popoldne, v American Bohemian dvorani, 1440 W. 18th Street. Program bo zelo zanimiv in čisti dobiček bo šel v pomoč revežem v Jugoslaviji. Pomoči so potrebni vsi, odrasli in otroci, posebno parnjenci, katerim primanjkuje zdravil. Zatorej pozivljate se vsi Slovenci in ostali Jugoslovani, da se gotovo udeležite skupne proslave zmage demokracije.

Za Centralni odbor Jugo-Slovanskih Amerikancev za Chicago in okolico:

J. N. Bazdarich, predsednik.
Frank Zornjak, tajnik.
Joseph Oblak, za publicistični odbor.

so nam dali Amerikanci in Angleži, a največ Rusi. Vse je v redu, da le ni zaman naša triletna borba. Dočakali smo malo srenejše čase, a dočakali bomo kmalu popolno svobodo naše zemlje! Ponosen sem, da sem tej nadčloveški borbi tudi jaz doprinesel znatni del.

Kako pri nas doma, ne vem nič pozitivnega. Samo to vem, da je okraj Črnomeljski že skoraj dve leti svoboden in da se je ravno v črnomeljskem okraju razvila nova slovenska kultura. Ono, kar niso mogli naši bivši ministri napraviti v dvajsetih letih, to so naši partizani napravili v enem letu. Pripomniti ti hočem samo eno. Naprimer, elektrike ni mogel napraviti Jugoslavija dvajset let po črnomeljskem okraju, a partizani so morali vsak dan voditi krvave borbe s fašisti in poleg tega so napravili na Kolpi električno centralo in sproveli elektriko po vseh vaseh. To je samo en primer. A takih primerov je mnogo. V času najtežjih bojev se je razvijala v Črnomelju in okolici največja industrija, katere je pokrila glavne potrebe za partizanske borbe. In partizani so to napravili brez denarja, brez orožja. Z golimi rokami so se gradile tvornice, katere so v ponos vsej Sloveniji.

Danes Ti ne bom mnogo pisal, ker ne vem, če Te bo našlo moje pismo. Zanima me kako se imate vi v Ameriki? Ste li še vsi živi in zdravi? Piši mi, ker me zelo zanima vse.

Za sedaj primi najlepše pozdrave Ti Megi, Joža Mery in Vaše družine.

Vaš brat Pero.

THE WEATHER

RAZGLLEDNIK

MIKADO

Ako zamoremo verjeti vsem vestem, ki prihajajo iz Tokija, se mikado Hirohito tako slabo počuti, da namerava odstopiti in izročiti ves svoj cesarski in verski "business" — svojemu nasledniku, oziroma "princu" Kakahitu. Toda po nazorih japonskega prebivalstva mu kaj takega sploh ni mogoče storiti, kajti — japonsko "božanstvo" vendar ne sme pričeti z štrajkom.

Poleg tega mora naša vlada (in tudi japonska) uvaževati prvi odstavek japonske ustave, kateri določa: "Japonsko cesarstvo morajo vladati cesarji in sicer v nepretrganem redu za vse večne čase." Japonsko prebivalstvo se v vseh šolskih zavodih vzgaja tako, da prav dobro ve, da je angleški častni general, mikado Hirohito, njihov 124ti vladar in direktni potomec prvega japonskega cesarja Jimu, ki je prišel naravnost iz nebes na svoj prestol leta 660 pred Kristom.

Toda ako Hirohito baš želi odstopiti, se lahko ravna po vzorih drugih cesarjev in kraljev, kajti znano mu je, da so mnogi evropski cesarji in kralji tekom zgodovine, postali slučajno "bolni", in so tako posadili na "prestolje" svoje vrvorjene sinove, ki so bili slučajno bolj zdravi in v nekaterih slučajih tudi "boljše pameti". Japonsko časopisje je objavilo dolge članke glede japonskega prestolonaslednika, "Princa" Kakahita, ki je star celih dvajset let. To se je zgodilo takoj prvi dan, ko je Hirohito javnosti naznanil, da se bode — podal. Značilno je tudi dejstvo da je takoj naslednjega dne moskovsko časopisje kar na prvih straneh priobčilo vest o princu Kakahito (rusko časopisje mu pravi: "Akahito"). V teh vesteh rusko časopisje zatrjuje, da se je zdravje tega princa tekom zadnjih dni dokaj popoblsalo.

Stari oče sedanjega mikada Hirohita, je bil star le 15 let, ko je postal mikado. Leto kasneje, je japonska vlada proglasila v njegovem imenu dosedaj najmodernejši japonski dokument pod imenom "Ustavna Prisega Mikada Meiji", oziroma novo ustavo v njegovem imenu. Na ta način so tedaj na Japonskem odpravili 700 let trajajoči fevdalizem in pričeli z uvedbo moderne dobe japonskega napredka, katere se je tekom sedanje dobe naj-

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenemu Pomožnemu Odboru 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

brže končala. In Hirohito sin, v čegar imenu bode najbrže kaka nova japonska vlada "vladala", bode najbrže — zadnji japonski mikado, ako ga v tem pogledu ne bode njegov oče, Hirohito — prehitel . . .

Odlomek iz časopisja . . .

Z ozirom na obravnavo proti francoskemu maršalu Petainu, trdi razno časopisje, da je nesmiselno trditi, da je ta človek kedaj deloval v prid — Francije, ali pravilneje: v korist francoske republike. Deloval je namreč le v korist 400 francoskih milijonarskih rodbin, kar je povsem nekaj drugega, kakor — korist Francije. In nek časopis pristavlja: "Ako je Petain na ta način deloval v prid Francije, potem je tudi — Adolf Hitler deloval v prid Nemčije . . .

Naznanilo

Kot je bilo že poročano se pobira obleka za naše reveže v stari domovini tudi v dvorani cerkve sv. Cirila na 62 St. Marks Place (na osmi), New York City. — Dvorana je odprta vsaki dan.

AMERICAN
WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, žvečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenavano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjic izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnjem prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitek bral levec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju ribišijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesave, ptice, ribe, kme in živali, ki so ravno tako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s zlatimi črkami.

V ANGLEŠČINI

Cena \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda

216 West 18th St. New York 11

47-LETNO PREIZKUŠNJO

i m a

Ameriška Bratska Zveza

KI IMA PREKO

26,000 ČLANOV IN PREKO TRI MILJONE IN POL DOLARJE V PREMOŽENJA

TO JE SODOBNA AMERIŠKA BRATSKA ORGANIZACIJA, VEDNO ZANESLJIVA, POVSOD PRIPOROČLJIVA IN ZELO PRIVLAČNA ZAVAROVALNICA . . . ORGANIZACIJA VAM NUDI POLJUBNO ZAVAROVANJE PROTI BOLEZNI, NESREČI ALI SMRTI.

Naslov: AMERICAN FRATERNAL UNION

A. F. U. BUILDING

ELY, MINNESOTA

Vračajo se v domovino

Dalmacija je svobodna. Tu se hedaj zbirajo vsi oni sinovi naše domovine, ki jih je vojna raztresla po svetu. To so Slovenci, ki so dolgo časa trpeli v italijanskih ječah in taboriščih, Primorci, ki so se morali boriti v fašistični vojski že v Abesiniji; vsi oni, ki jih je Mussolini iz strahu, da bi šli partizanom še skoro kot otroke mobiliziral in držal v delavskih vojaških taboriščih sredi Italije; so štjaerici in Gorenjci, ki so postali prvi plen Hitlerjevskoga terorja. Ti so šli z nemško vojsko v njene pusto-lovske pohode, se borili z njo na zvhodu in zapadu in morda je nemški vojaški dril v mar-sikomu že skoraj zamoril ob-čutek odgovornosti. Toda Slo-venec ni mogel nikdar postati tak blazen vojaški stroj, kot nemški soldat. Tovariš Vlado, ki je bil kot mitraljezec pred Stalingradom pripoveduje o razkroju nem. armade v tistem groznem porazu. Noben izmed vojakov takrat v ognju so-vjetskih katjuš ni več mislil na z nago, toda ko je prišlo povelje, so spet zgrabili za orožje in se s prepričanjem, da bodo padli, vrgli v ogenj. "Hotel sem pobegniti, toda bil sem edini, ki je imel tako mi-sel. Švabski soldat bi me še umirajoč izdal", pripoveduje Vlado.

Izmučene in demoralizirane trupe so Nemci na to vrgli z vzhoda na zapad, kjer se je pripravljala zavezniška invazi-ja. Med tem pa se je domovi-na borila. Glas o Titu je pri-šel tudi do bunkerjev na za-padu. Takrat se je v Sloven-cih vkljenjenih v nemške uni-forme spet dvignila vera. In ko se je invazija začela, so zaostali z razbitimi nemškimi tanki in letali in se pustili uje-ti od angleške armade. Čutili so da v domovini nekaj raste — nova Jugoslavija, Tito — to je bilo edino, kar so vedeli in ujetništvo jim je pomenilo vrnitev v domovino.

Toda pot domovino ni bila lahka. Bilo je treba glasnih in vedno ponavljajočih se zahtev naših ujetnikov, da se hočejo boriti pod Titom, bile so po-trebne naše zmage v domovi-ni, da jim je bilo končno omo-gučeno vrniti se v svojo voj-sko.

"O tem smo vedno sanjali", nam piše borec Alfonz Šilc. "želeli smo si samo tega, ta-krat ko smo še čakali v ujet-niških taboriščih v Angliji. — Vedno so nas Angleži tolaži-li, da bo prišel dan, ko bomo lahko šli v domovino in se tu-di borili zanje. Tega dneva pa ni in ni hotelo biti. Minil je Božič, minilo je Novo leto, pa nič in nič. Kaj bo, smo se spraševali in šteli dolge dneve.

BEGUNCI SE VRAČAJO

Prišel je 29. januar 1945. — vedno se ga bom spomnil. — Po taborišču se je razširil glas, da je prišel Titov oficir. Bili smo vsi iz sebe. Skoraj nismo mogli verjeti. Ua je le bilo res. Prišel je in bil je prvi, ki nam je povedal o bor-bah in zmagah naših partiza-nov. Ko smo nato podpisali iz-javo, da hočemo postati bori-ci v vrstah naše NOV, smo se počutili prerojene in srečne. — Kmalu smo odšli skoraj vsi. Le malo jih je bilo, ki jih je služba v nemški vojski tako demoralizirala, da so se raje odločili v taborišču počakati konca vojne".

Drugi so imeli še težjo in bolj zamotano pot. Tudi k njim so prišli v taborišča oficirji — to so bili jugoslovanski oficir-ji, ki so jih navačili z "jugo-slovansko kraljevo vojsko". Nepoučeni o dogodkih v domo-vini, z edino željo, da se za-njo bore, so se vsi prijavili. "Toda kraljevi oficirji so svo-je vojake še kar naprej drža-li v Egiptu za žicami, z brez-smiselnimi vojaškimi vežbami pa so hoteli zadušiti vpraša-nja in zahteve vojakov, da se gredo borit v Jugoslavijo.

Toda glas domovine je bil močan. Prodril je do egiptskih taborišč, kjer so se vojaki uprli kraljevim oficirjem; do baz v južni Afriki, kjer so naši piloti zahtevali, da se vklju-čijo v Titovo letalstvo; do daljnjih pristanišč, kjer so ju-goslovanski mornarji na svoj-jih ladjah dvignili zastavo no-ve Jugoslavije. Danes so Al-fonz Šilc in toliki drugi v do-movini. Vrnili so se v preko-morskih brigadah v Dalmaci-jo. Domov gredo. Toda njho-va pot v Slovenijo je pot borb na položajih skalnatega Vele-bit, borili so se v dolini Une, osvobajali so Bihač, Gospič, danes napadajo Ogulin, prišli bodo preko Kolpe; štajerska, Primorska in Koroška jih bo sprejele kot svoje sinove — borece in osloboditelje.

"Naša dolžnost je, da damo iz sebe vse sile," — to pismo nam je napisal deseter Maks Felser, ko je ležal v vetru med skalami na položaju. "Pokaži-mo, da smo vredni, da nosimo peterokrako zvezdo, ki so nam jo priborili prvi partizani. — Naša dolžnost je, da oddržimo slavo Titovih junakov, ki jih ozčuduje ves svet."

Bele pečine sončne Dalma-cije, ljudje ki gradijo in ob-navljajo porušene, prve duh-teče krpe obdelanih polj med skalami, domača beseda, s ka-terlo Dalmatinci sprejemajo borece, to so prvi vtisi, ki jih dobivajo vračajoči se.

Želijo si slišati o vsem, kar se je v dolgih štirih letih do-

EL SHATT V EGIPTU

Priljubljeni na pot v domovino se stari in mladi veselo smejejo, ko čakajo na truke, ki jih bodo odpeljali čez Sinajsko puščavo, na čije robu so živeli v begunskem taborišču El Shatt, odkar so prišli kot begunci iz Jugo-slavije pred 15 meseci. Na sliki je 79 let stara babica Marica Boriturovič iz Makarske, ki je najstarejša begun-ka v skupini, in 65 let stara Mande Sidič s svojim ma-lim vnukom Antejem, ki je eden izmed desetih otrok, ki so bili rojeni na egiptski zemlji.

godilo doma. Srečavalo se z mi hočemo živeti, ker hočemo videti to novo življenje. In zato se tudi z najtežjimi rana-mi zliže. Volja vse premaga." Se vedno mora Miha negibno ležati, bled je, toda smeje se in vsi se smejejo z njim.

V pristanišču zatulijo la-dijske sirene. Zopet prihajajo novi. Raztovarjajo se tanki in topovi, kamioni, municija in hrana. Na letališču brnijo le-tala, ki jih vozijo naši piloti. Nova Jugoslovanska armada raste iz dneva v dan, vedno novi borci se stekajo iz vseh vetrov. Prva slika svobodne domovine, in novo življenje, ki se tu že začne, naše zmage in naša moč in njena zadnja želja doprinešiti svoj delež k osvoboditvi — vse to privlači na tisoče novih borcev, formi-raj se nove brigade in njihov pohod je zmagoslaven.

M. G.

POTSDAMSKA KONFERENCA IN JUGOSLAVIJA

V deklaraciji o zaključkih, ki so jih na konferencijo v Potsdamu sprejeli predsednik Truman, novi premier Attlee in generalissimo Stalin, ni bilo direktno ničesar omenjenega glede Jugoslavije. Je pa Jugo-slavija direktno prizadeta, zlasti Slovenija. Vprašanje bo-dočnosti Trsta je povezano z zaključkom glede mirovne po-godbe za Italijo, ki jo imajo sestaviti zunanji ministri Ve-like Britanije, Francije, Ki-tajske in Sovjetske zveze ter ameriški državni tajnik Byrnes.

Ta mirovna pogodba za Ita-lijo ima biti sestavljena na prvem sestanku omenjenih dr-žavnikov meseca septembra v Londonu. V njej bo odločeno glede bivših italijanskih kolo-nij v Afriki ter teritorijev spornega značaja. Ta teritorij je predvsem Slovensko Pri-morje in Trst, ki ga zahteva Jugoslavija. Ali ga bo dobila? Premestitev angleškega feld-maršala Alexandra za voja-škega guvernerja Kanade je dobro znamenje. Njegova za-hteva (ki jo je podprl ameriški državni podtajnik Grew), da se morajo jugoslovanske čete umakniti iz Primorja, je izzva-la takozvano "tržaško krizo" in postavila angleške in ame-riške diplomate v neprijetno zadrego. Prisiljeni so bili na-praviti kompromis glede oku-pacije Istre in Slovenskega Primorja. Bodočnost Trsta je velevažnega pomena ne samo za Slovenijo in Jugoslavijo, temveč za vse slovanske naro-de. Ti gledajo z velikim zaupa-njem na Moskvo. Če bo So-bo šlo vse jugoslovansko za-

ferenca, ki se bo vršila naj-brž prihodnjo spomlad, bo le pritiskala pečat na zaključke, ki so jih napravili pred meseci predstavniki Amerike, Sovjet-ske zveze in Velike Britanije. (SANS.)

ZASEDANJE AVNOJ-A IN KONGRES NOF.

3. avgusta se je pričelo za-sedanje AVNOJ-a (parlamen-ta) v Belgradu. Baviti se ima z resnimi problemi, ki so za-jeli Jugoslavijo po osvobodit-vi dežele in v razdobju, pred-no se vršijo narodne volitve o vprašanju bodoče oblike vla-de.

Istočasno se je vršil v Bel-gradu tudi kongres zedinjene Narodne osvobodilne fronte (NOF) ali politične organiza-cije, ki jo je porodila osvobo-dilna borba. V njej so zastopane vse politične stranke, ki se načelno strinjajo v deve-timi temeljnimi točkami plat-forme. V svojem pozdravnem govoru se je maršal Tito do-taknil tudi bodoče oblike de-mokratske federativne Jugo-slavije in strogo naglasil ne-združljivost demokracije in monarhije. Poudaril je, da mo-ra bodoča Jugoslavija biti ne samo federativna, temveč tudi federativna republika. To je govoril kot član NOF.

To je izzvalo tudi v Ameriki ostro kritiko nekaterih komen-tatorjev, ki pišejo in govorijo v korist starega reda. Prosluli H. V. Kaltenborn je obtožil Tita, da je s tem prelomil po-godbo, ki je določala, da bo narod v svobodnih volitvah od-ločil o obliki vlade. Kalten-born je pretkan maček, ki do-bro pozna razliko med Nardo-no osvobodilno fronto in AVNOJ-em, pa je v svojem strupenem komentarju delal vtis, kot da Tito govori v ime-nu parlamenta.

Propaganda proti Titu (pro-ti Slovanom) je umetna in odkar je umrl predsednik Roo-sevelt prihaja na dan v raz-nih oblikah. Najprej je prišel "tržaški incident", ki ni bil no-bena slučajnost, nato Koro-ški. Vprašanje povrnitve kra-lja Petra je tretji. Zakaj mo-rajo prvačiti Amerikanci, ki so se prvi otresli kraljevskih verig, v prelivaanju krokodil-ovih solz za skrahirane evrop-ske prestolčke, je več, kot pa zamore umeti poprečni repu-bličanski Amerikanec. Kako naj to umeva poprečni Evro-pejec?

Taka propaganda v inozem-stvu Titu pač ne škoduje do-ma, temveč ga dela še bolj priljubnega med narodom, ki je videl svojo bodočnost le na levi cesti. Desna pot pa bi vodila nazaj v stari red, ki je prinesel Jugoslaviji toliko gorja, vsemu svetu pa največ-jo katastrofo.

Narodi Jugoslavije so v svo-jem lastnem konceptu že rešili to vprašanje. Faktično pa bodo ta koncept napisali na svoje glasovnice meseca okto-bra. — SANS).

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00 STANE SEDAJ

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. — Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim-bolj irvečbati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, 11, N. Y.

Anton Uss umrl v veterar-ski bolnišnici

6. avgusta je umrl v Vete-ranski vladni bolnišnici v Brecksville, O. Anton Uss, star okrog 52 let, ki je predno je zbolel, vodil konfekcijsko tr-govino na južno-vzhodnem vo-galu E. 65th St. in Superior Avenue v Clevelandu. Bil je samski ter je bilo doma iz va-si Podrava, fara Moravce na Gorenškem. Bil je veteran pr-ve svetovne vojne. V starem kraju zapušča tri brate in se-stro.

Andrew Doles umrl v Clevelandu

8. avgusta je umrl v Clev-elandu Andrew Doles, star 42 let. Donna je bil iz Št. Vida

nad Cernico, odkoder je prišel v Cleveland pred 24 leti. De-lal je pri Royal Brass Foundry Co. 13 let, zadnja tri leta pa pri Leece-Neville Co. Tu za-pušča žalujočo soprogo Rose, rojeno Elesh, mater Mary in sestro Caroline Kolman. Oče Andrew je umrl pred dvemi leti.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDEK.

HELP WANTED :: ŽENSKO DELO :: HELP WANTED Help Wanted (Female)

OPERATORS & APPRENTICES
ON
SINGER SEWING MACHINES
Apply BETTY NORTH FROCKS
251 WEST 36th ST. N. Y. C.
9th Floor
(161-163)

ŠIVALKI
NA "BLOUSES"
SECTION DELO
DOBRO PLAČANO
BEINER GARMENT CO.
127 W. 25th ST., N. Y. C.
8th Floor Front
(161-167)

GIRLS LEATHER NOVELTIES
machines — TABLE WORKERS
also experienced on leather glueing
Steady Work — Good Pay
MERZON LEATHER NOVELTIES
210 EAST 23rd ST., N. Y. C.
(161-164)

BAKERY SALESGIRLS
Full Time — Paid Vacations
No Sundays — Free Laundry
CUSHMAN'S SONS INC.
641 W. 125th ST., or 164 E. 59th ST., nr 3rd Ave., New York City
Apply Mornings
(161-164)

MILLINERS (IZURJENE)
STALNA SLUŽBA DOBRA PLAČA
OGLASITE SE TAKO!
BAND BOX HAT SHOP
161-11 Jamaica Ave., JAMAICA, L. I.
Pokičite JA 6-9429
(161-167)

GIRLS on EMBROIDERY & LACE
LACE APPLIQUE
SEWING MACHINES
Also Straight Stitches, Wilcox & Gibbs & Singer Machine, also Zig-Zag Machines. Fine pay, steady work.—SIGHNOL EMBROIDERY CO., 114 West 104th St., N.Y.C.
(161-167)

GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY
LIGHT INTERESTING WORK
on JEWELRY
Good Pay — Steady Work
Apply: FRED BRAUN
15 WEST 47th ST., N. Y. C.
(155-161)

SEAMSTRESS
EXPERIENCED ON
FANCY SACHETS PILLOWS
STEADY POSITION OR PIECE WORK
Exceptional Pay — Good Working Conditions
Telephone WA 5-4781
(160-166)

New Jersey :: WAITRESS WANTED
EXPERIENCED
for morning job — No Sundays or Holidays — Don't Apply If Not Ex-perienced. — R I C E S
272 BROAD ST., NEWARK, N. J.
(159-161)

GIRLS FOR LIGHT ASSEMBLY WORK
Good pay; Steady work now and after the war. — Good working conditions. Apply immediately. — HATFIELD WIRE & CABLE CO., care of Com-munications Products Co., 346 Bergen Ave. (cor. of Virginia) Jersey City, N. J.
(157-163)

New York :: OPERATORS
Izurjene na Singer stroje
OTROŠKE "WASH SUITS"
STALNO DELO — DOBRA PLAČA Vprašajte:
SUPREME ROMPER COMPANY, INC.
120 FOREST STREET BROOKLYN, N. Y.
Evergreen 7-2188
(160-166)

GIRLS — GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY
FOR GENERAL LIGHT WORK ON BUTTONS AND NOVELTY
Steady Work—Good Wages—5 Day—40 Hour Week—Post War
VERY PLEASANT SURROUNDINGS — APPLY
SCHNER BLOCK CO., 386 — 4th AVENUE, New York City
(157-163)

GIRLS WANTED FOR NOVELTY WORK
40 hour week—\$25 w'kly to start
WILL TRAIN YOU
Steady work — Advancement
Apply 8:30 AM to 5 PM
M & J NOVELTY
237 West 27th St., N. Y. C.
(160-166)

JEWELRY
Experienced Plier Workers
Money no object for tops in field
ED RO
145 W. 27th ST., N. Y. C.
(156-162)

Dictaphone Operator
(3 Years Experience)
KNOWLEDGE OF STENOGRAPHY
PREFERRED — FILING
\$32.50 START
5 Days — Excellent Opportunity
CALL ME 3-1615
(160-162)

MILLINERS • COPYISTS
STEADY POSITION IN HIGH PRICE RETAIL SHOP
Good Pay — Excellent Opportunity
Pleasant Surroundings
SUNYA, 2124 BROADWAY
(at 74th Street) New York City
(160-162)

GIRLS FACTORY WORK
40 Hour Week — Time and a Half
Overtime—Good Working Conditions
Pleasant Surroundings
METRO NOVELTY MFG. CO.
88 WEST BROADWAY, 4th Floor
N. Y. C.
(157-163)

Fingerwaver — Manicurist
FINE OPPORTUNITY FOR GOOD BEGINNER
Good pay; Steady work; Post-War Future. ANNA COLLINS
571 Kings Highway Brooklyn
Call DE 9-9412
(156-162)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogote bo komu vstrečeno.

WOMEN EXPERIENCED IN GIFT PACKING
EXCEPTIONAL PAY
GOOD WORKING CONDITIONS
Telephone WA 5-4781
(160-166)

ASSORTERS
MUST BE EXPERIENCED
PEARL BUTTONS
STEADY \$35 WK — 5 DAYS
Pleasant Surroundings — Apply
OHIO PEARL BUTTON CO.
110 W. 34th ST., N. Y. C.
(160-162)

MILLINERY
PIELNERS
IZURJENE NA BOLJŠE KLOBUKE
DEKLE ZA SPLOŠNO DELO
Dobra plača: stalno delo. — Prilite takoj! — RU - JON MODES
16 EAST 52nd ST., (8th floor) NYC
Phone: PL 5-5715
(159-165)

NAIL HEAD SETTERS
Also STAMPERS Wanted
Experienced, Pleasant Working Con-ditions. — Top Wages in Industry Paid. — NUTREND NOVELTY CO.
233 WEST 42nd ST., Near 8th Ave., New York City
(157-163)

Jugoslovani, stari in mladi, včivajo prvi pogled na domo-vino, ki so jo zapustili v februarju 1944. Nahajajo se na parniku, ki vozi 1300 Jugoslovancev iz begunskega tabo-ra El Shatt, ki ga je oskrboval UNRRA urad blizu Sueza, kjer so zdravniki in bolničarke, ki jih je plačeval urad UNRRA, skrbeli za nje 15 mesece. Sedaj se je pričelo pre-seljevanje vojnih beguncev in izgnancev in to je prvi parnik, ki pelje Jugoslovane v njihovo domovino.

SERŽANT DIAVOLO

Spisal MARCEL PRIOLLET

(54)

V kleti je ječala sestra na gnili slami brez zraka in svetlobe, tu je pa prihajal njen brat ves srečen, da bo mogel kramljati z lepo vdovo.

Ta položaj je bil pravi bazam na skeleče rane Magdalene de Vaulnes. Zato je bila izredno prijazna in lepega seržanta je sprejela z odprtimi rokami. Zнала je tako izborni i grati svojo vlogo, da mu še na misel ni prišlo, da ga pozna.

— Prijatelj . . . dragi prijatelj! Kako me veseli, da ste prišli!

Bila sem otožna . . . Dolgočasila sem se . . . Teško mi je bilo pri sre . . . Z vašim prihodom je pa posijalo solnce v moje tiho domovanje . . . Prišli ste kot nalašč . . . Verjemite mi, da sem vam iskrena prijateljica . . . Upam, da ne dvomite o tem.

— Ne, ne dvomim, — je odgovoril Maxime in stekel roko, katere Magdalena ni umaknila.

— Toda žarka uthe ne nisem mogel prinesiti od zunaj, ker sem našel solnce tudi pri vas.

— Nikar ne pretiravajte!

— Vaš očetek, draga prijateljica, ni utemeljen. Saj dobro veste, da ne morem točno izraziti svojih misli.

— Hočem vam verjeti, — je dejala smeje in ga zapeljivo pogledala. Na videz je bila tem bolj ljubeznjiva z bratom, čim bolj kruto je ravnala s sestro.

In ker je ohranila vse manire žene iz višjih krogov, je vzela gostu čepico in ga posadila kraj sebe k oknu, da bi mogel občudovati slikovitost sosednega trga.

Maxime je sedel ves srečen in zamaknjen v lepo vdovo. Govoril je o dežju in lepem vremenu, ni se pa upal spregovoriti o nečem, kar mu je težilo srce.

Bil je v zadregi, ker bi bil moral izgovoriti vpričo Magdalene ime moža, ki je bil baže dolga leta njen ljubček.

In moral se je spomniti nesrečne Beatrice, da se je ojunail vprašati Magdaleno de Vaulnes. Z drhtečim in prosečim glasom je spregovoril:

— Zaupali ste mi svoje križe in težave, ma-lame. Zavoljo mene ste se dotaknili ran, ki se še niso zacéile. Odkrito ste mi priznali, da ste iskali po moževi smrti uthe.

— Ni lepo, prijatelj, da se dotikate te mučne epizode mojega življenja, — je zajec-ljala hinavka in si zakrila obraz, kakor da zadržuje solze.

— Oprostite, Magdalena, da se dotikam spominov, ki so že mrtvi. Ne bil bi se odločil za to indiskretnost, da gre samo zame. Toda tam, kjer gre za življenje in srečo drage se-stre, ne smem molčati.

— Prav pravite! Vprašajte me, vse vam povem.

— Hvala . . . hvala, madame, da ne obču-jete z menoj tako, da bi se moral preleviti v vsiljivega sodnika.

Maxime de Frileuse je za hip umolknil, po-tem je pa vprašal nekam plaho:

— Povejte mi po pravici, ali ne poznate več barona Landry Vuerfa, odkar ste izgu-bili vse premoženje?

— Kaj mislite s tem? — je vprašala Mag-dalena de Vaulnes, ki se je bala, da Maxime de Frileuse sluti, kaj imata z Vuerfom.

— Rad bi vedel, ali se more ta človek še vedno bahati, da ga ljubite.

Magdalena je ogorčeno protestirala:

— Ta podlež mi je zdaj tuj. Sploh se mi pa zdi, da ga nisem nikoli ljubila. Zdaj ga

pa v dno duše sovražim.

— Saj sem vedel, da je tako! — je vzklik-nil Maxime de Frileuse ves srečen.

— Potem takem pa ne razumem, zakaj ste se dotaknili te moje najbolj skeleče rane, — je dejala vohunka.

— Ker so mi pravili, da se mudi Vuerf v Nizzi.

— Nekdo je vam to pravil?

— Da.

Ta odgovor je prisilil Magdaleno izpreme-niti taktiko.

Nekdo je moral videti Landry Vuerfa, ko je prihajal k nji. Zato ne more tajiti, da se je res sestajala z njim. Zakrila si je torej obraz, kakor da hoče prikriti sramežljivost, in zašepetala je:

— Najbolje bo, da vam povem vse po pravi-ci. Morda vam resnica ne bo prijetna, toda vedela bova vsaj, da ni med nama nobene tajne.

Nisem lagala, ko sem vam priznala, da sem prekinila vse stike z možem, ki me je pahnul v nesrečo. Da bo pa razmerja enkrat za vselej konce, je bilo potrebno obojestransko soglasje.

Jaz sem bila do grla sita razmerja, ki mi je prineslo samo razočaranje, Vuerf je pa še vedno lažil za menoj. Čim bolj sem se ga o-gibala, tem bolj se mi je vsiljeval.

Odpotovala sem iz Pariza, ne da bi mu povedala, kam sem namenjena. Upala sem, da me ne najde. Žal sem se temeljito zmotila. Komaj sem bila teden dni v Nizzi, že je pri-spel za menoj.

Mislil je, da ga še vedno ljubim. Čeprav sem mu opetovano povedala, da je med na-ma vse končano, je prihitel za menoj. Neke-ga dne je prišel k meni in tu v tej sobi — o, srani me je povedati! — je zahteval, naj se mu zopet udam.

Morala sem se energično upreti temu po-litonežu. Da bi znagala, sem si pomagala z ženskim orožjem. Grizla sem ga in mu iz-praskala obraz. Skratka, storila sem vse, kar je bilo v mojih močeh, da me je moral pusti-ti pri miru.

Odšel je z grozno, da se vrne in osveti. Pene je imel na ustih, ko mi je zagrozil z o-svetjo. Mislila sem, da sem izgubljena.

Toda že naslednjega dne sem se seznanila z vami, dragi prijatelj. Skozi tajna vrata mojega srca je posijal v moje bedno življe-nje žarek nove nade.

Mislila sem, da sem našla v vas zaščitnika, bila sem prepričana, da bi me rešili tega Landry Vuerfa, če bi vas prosila.

Toda pomirite se. Vaše pomoči ne bom po-trebovala. Ne privoščim vam veselja, da bi obračunali z Vuerfom tako, kakor zasluži.

Tudi možiki ste muhasti in vrtoglavi. Landry Vuerf je naenkrat opustil svoje prizade-vanje in se sprijaznil z mislijo, da je med nama vse končano. Sama ne vem, zakaj je izpremenil taktiko.

Zglasil se je še enkrat pri meni, toda samo zato, da mi sporoči, da ga razmere same si-lijo pustiti me pri miru in odpotovati.

— Torej so moje informacije točne! — je vzkliknil Maxime de Frileuse. — Zelo ver-jetno je, da je bila moja sestra ugrabljena z Vuerfovo pomočjo.

— Tega vam ne morem povedati. Priznam pa, da ne razumem, zakaj bi Landry sovra-žil vašo rodbino.

. . . Dalje prihodnjik.

O ZAMENJAVI DENARJA V JUGOSLAVIJI

Ko so naši sovražniki oku-pirali Jugoslavijo in si jo raz-delili, so uvedli v okupiranih predelih svoj denar. Razem-nemške marke, italijanske li-re, madžarskega penga in bol-garskega leva smo dobili tudi Paveličevo kuno in Nedičev-srbski denar. Okupatorji in njihovi hlapci so menjavali jugoslovanski dinar, ki je imel sorazmerno precejšnjo vred-nost, po tečajih, ki so pome-nili pravo ropanje narodnega premoženja. Prav dobro se še spominjamo, da so oholi nem-ški osvajači vrinili svoje nič-vredne papirnate marke po te-čaju 20 din. za eno marko. Podobno so se razbjesnili tudi ostali njihovi zavezniki in hlap-ci. In kdo je imel od take roparske zamenjave največjo škodo? Ne morebiti špekulan-ti, ki so z raznimi transakcija-mi svoj denar pravočasno po-skrili v blago in nepremičnine. Nasprotno mali ljudje, delav-ci, kmetje in nameščenci, ki so si svoje prihranke odtrgali od ust, da bi jih imeli pri ro-kah ob težkih časih, prav ti mali ljudje so izgubili na ta način vse svoje premoženje, ko je nesreča prišla.

Kakor vsaka vojna, je tudi sedanja zaradi pomanjkanja industrijskih proizvodov ustva-rila možnosti, da špekulanti lahko živijo na stroške social-nih šibkejših slojev, pa čeprav trpi ves narod lakoto. Razvilo se je trgovanje, veriženje in skrivanje blaga, ki je bilo na ta način odtegnjeno od ust stradalajočih ljudskih množic. Razcvetela se je črna borza. Marsikateri pripadnik teh "go-spodarskih" krogov si je na-kopičil na ta način bajno bo-gatstvo.

Te nezdrave razmere so mo-rale privedi do tega, da so posegle vmes naše narodne oblasti. Predsedstvo AVNOJ-a je poseglo vmes s krepko in odločno roko, da obvaruje na-ta način ljudstvo pred gospo-darsko škodo, katero bi zopet izkoristili krvososi.

Najobčutnejše so bili razli-čni špekulanti prizadeti z zaka-nom o zamenjavi okupacijske-ga denarja. Oni, ki so gradili svojo udobno bodočnost na Paveličevo kuno, so pač nepri-jetno presenečeni ostrmeli, ko se je njihovo bogastvo razpo-čilo kakor milni mehurček ob zamenjavi 40 kun za dinar de-mokratske federativne Jugo-slavije. Tudi Nedičevi oboža-vatelji niso mnogo na bolj-šem. Dali so 25 srbskih dinar-jev za 1 dinar demokratske federativne Jugoslavije. Itali-janska lira je doživela zame-njavo 3.30 lir za 1 dinar. Po-dobno so tudi druge valute zamenjane po zakonu o zame-njavi denarja.

Zamenjava se je izvršila za sedaj na samo dokončno osvo-bojenem ozemlju Jugoslavije. Tečaj nemških mark še ni do-ločen. Izvrši se samo popis teh novčanic. Vse kaže, da za-menjava za marko ne bo po-sebno ugodna.

Obenem z zamenjavo in po-pisom denarja so s tem zaka-nom izdani še nekateri pred-pisi, ki so zadeli špekulante in črnoborzijske prav do žive-ga. Posebno predpis, da se izplačajo takoj samo zneski

po 5.000 din. demokratske fe-derativne Jugoslavije, dočim se ostanek izroči proti potrdi-lu v poznejšem času, je uda-ril v živo. Kakor čitamo v beo-grajskih časopisih, je nastal med špekulanti pravi poplah. Pričeli so kupovati blago v ve-likih količinah, kar je zopet imelo za posledico povišanje cen. Drugi so menjavali denar po najetih osebah. Tretji so v svojem besu denar celo seži-gali, samo da bi ljudstvo ne izvedelo, koliko bogatstva so nagrabili v času okupacije. — Toda zvezna vlada demokra-tične federativne Jugoslavije tudi pred takimi upojavi niti najmanj ne klone. Podprta od ljudskih množic, ki razkrin-kavajo zločince, razkrinkavajo skrite zaloge in demonstrirajo svoje ogorčenje, posega preko naših narodnih oblasti krepko med to svojat in privaja zlo-čince pred naša narodna so-dišča.

Tokrat torej izjemalcem ljud-ske nesreče ne gre po sreči. Ta zamenjava je prva, ki bo prinesla špekulantom škodo, ljudskim množicam pa korist.

major Jernej Stante.

IZ MILWAUKEEJA

Milwaukee, Wis. — Družina Anton Vachetz je bila obveš-čena, da je 26. maja podlegel v bolnišnici na filipinskem otoku Mindanao n jen sin Pvt. Elmer A. Vachetz, star 19 let in v vojni šest mesecev. Po-motoma je bil ponoči ustreljen ne straži po tovarišu, ki je mislil, da ima pred seboj so-vražnika. Drugi dan po preje-mu te vesti pa je oče padel tako nesrečno z lestve, koje popravljal hišo, da si je zlomil obe nogi v členku. — Na 30-dnevni dopust je prišel poro-čnik John Urnkar, ki je pri-šel iz Evrope, kjer je eno leto vodil bombnik kot navigator.

Na 30-dnevni dopust je pri-šel k staršem tudi Comman-der Louis J. Kirm. — Družina Anton Ritonja je bila obveš-čena, da je od 22. jun. pogrešan njen sin Cpl. Arthur F. Ri-tonja, star 19 let. Vrnil se ni s poleta nad filipinskim oto-kom Luzonom. Njegov brat se nahaja na Mindanaou.

Dne 24. jul. je v Kewenaw Bayju, Mich., umrla Theresa Lucas, ki ima svojce v West Allisu. — Dne 29. jul. je umr-la Mary Zalelet, roj. Gorjanc, stara 57 let. Zapušča moža, dva sinova, dve hčeri in več drugih sorodnikov. — Vile ro-jenice so se oglasile pri dru-žinah Anthony W. Bevšek in Frank Semrad in pustile hčer-ke, pri družini Rudolph P. Peshauer pa dvojčka, punčko in fantka.

HIŠA NA PRODAJ

HIŠICA, v solčni naravi, nova z vse-mi udobnostmi, eno uro od mesta New York in je se prazna. — Vze-mite: Southern State Parkway do Bay Shore, L. I. — LOUIS PIRNAT, 41 S. CLINTON AVE., BAY SHORE, L. I. Telefon 2241 W.

ORŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan. (V slovenščini) Cena 50 centov. Dobite pri Knjižarni Slovenije Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

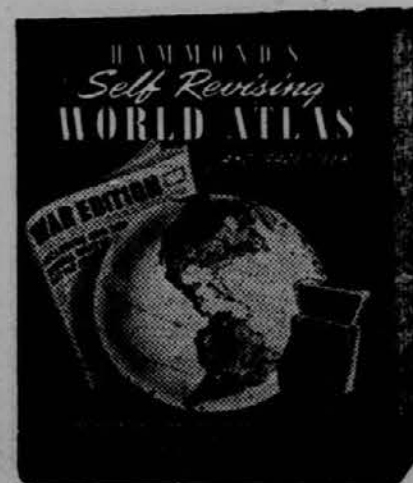
NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako po-trebni, da morate slediti da-našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

WATCHMAKERS
EXPERTS FOR TRADE SHOP
Clean Work — Average Earnings
\$150 Weekly
Steady Position—Excellent conditions
ALMA SERVICE
72 Bowery, N. Y. C. Tel. WA 5-5512
(157-163)

WATCHMAKERS
UNILSKI ŠOP
44 UR NA TEDEN
POVOJNA PRILOŽNOST
L E W I S
Call OR 4-3236
(161-163)

MACHINIST
z znanjem o tiskarskih strojih
DOBRA REDNA PLAČA — STALNO
POVOJNA BODOČNOST
POKLICITE TAKOJ!
CA 6-4145

MEN — No experience necessary
LEARN VALUABLE POST WAR
TRADE
STUFFED DOLLS
5 Days — Good Pay — Good
Working Conditions — Apply
Apply JURO NOVELTY
40 EAST 20 ST. N. Y. C.

WEAVER
KNOTTER
CLIPPER
EXPERIENCED — TO WORK ON
INNER SPRING UNITS
Good Pay: Steady Work: Post-War
Future. — COLGATE MATTRESS CO.
256 EAST 139th ST., N. Y. C.
Call MO 9-1250
(159-161)

TOOL and DIEMAKER
\$125 NA URO ZA ZAČETEK
40 ur: stalna služba; povojna pri-ložnost. — POKLICITE TAKOJ!
CA 6-6891
(159-161)

PLUMBERS
with STEAMFITTING Experience
Stalne službe — Povojna bodočnost
Dobra plača. — Vprašajte takoj!
TOWN ENGINEERING &
MAINTENANCE CO.
2754 NOSTRAND AVE., B'KLYN
Pokličite NA 8-8261
(159-165)

WATCHMAKERS
IZVRSTNA PRILOŽNOST ZA
PRAVO OSEBO
5 dni na teden; stalna služba; dobra
plača; povojna bodočnost
OGLASITE SE TAKOJ!
OMEGA, 608 — 5th AVE., N. Y. C.
Pokličite BR 9-4095
(159-165)

PIANO POLISHER
ZA RABLJENE KLAVIRJE
V SPLOŠNEM DOBER DELAVEC
Stalna služba — Dobra plača — Čas
in 1/2 ZA NADURNO
B R O D W I N
115 WEST 23rd ST., NYC. CH 2-4350
(157-163)

JEWELRY POLISHER
& LAPPER
MUST BE EXPERIENCED
ON GOLD JEWELRY
GOOD PAY — EXCELLENT POST-
WAR OPPORTUNITY
ARTY PURCELL, 40 John St., NYC.
(157-163)

TOOL & DIEMAKERS
FIRST CLASS
POST-WAR STEADY
Variable Condenser Corp.
65 HOPE ST., BROOKLYN, N. Y.
EV 7-4748
(156-162)

Pošta v Jugoslavijo

Poštni Urad nam je naznanil, da je ZOPET MO-
GOČE PISATI V JUGOSLA-
VIJO. — Pisma ne smejo biti
težja kot dve unci. Poslati je
mogoče tudi navadne dopisni-
ce brez slik. Poština za nava-
dno pismo je kakor pred vo-jno, namreč 5 centov.

Pošiljati je tudi mogoče ča-sopise, kakor prej.

Pisem pa za sedaj še ni mo-goče registrirati, ni mogoče po-slati denarja in zavikov.

OPOMBA: Za v Julijako Benečijo —
Venezia Giulia — pošta še ni odprta.

New Jersey :: HELP WANTED — (MALE)

M E N — **M E N**
18 AND OVER
FACTORY WORK
NO EXPERIENCE REQUIRED
ALTERNATING AND NIGHT SHIFT
WMC RULES OBSERVED
Franklin Baker Division
GENERAL FOODS CORP.
15th AND BLOOMFIELD STS., HOBOKEN, N. J.
(155-161)

:: HELP WANTED Help Wanted (Male)

SHEET METAL WORKER

1st CLASS MAN for
MODEL AND RADIO
CHASSIS WORK
J. S. INSKIP INC.
327 EAST 64 ST., N. Y. C.
Phone: REgent 7-1090
(155-161)

GLASS BLOWERS FOR NEON TUBES

FULL OR PART TIME
CALL
BUCKMINSTER 7-1515
(156-162)

PORTER

Pomočnik v skladišču
IZURJEN
40 UR PLAČA \$30
192 LEXINGTON AVE — 7th floor
New York City
Pokličite MU 5-9500
(156-162)

JEWELER & FILER

(27-35)
Experienced in GOLD JEWELRY
5 Days — Overtime — Steady
Post-War — Apply
ANTHONY RIZZO, 94 Canal St.
N. Y. C. — WA 5-6762
(155-161)

URARJI, strokovnjaki, ali SAMO ČISTILCI

STALNO, DORA PLAČA, POVOJNA
PRILOŽNOST
RELIABLE WATCH REPAIR
533 — 6th AVE., N. Y. C. CH 2-2480
(156-162)

PIANO FINISHER

MORA BITI PRVOVRSTEN
PLAČA: \$80 — \$90 NA TEDEN
MR. FAIRCHILD
RE 4-7970
(160-162)

MENDER & SANDPAPER EXPERIENCED ON MANIKINS

5 days — Overtime — Steady
Good pay — Apply
MODERN MANIKINS
97 — 6th AVENUE N. Y. C.
(160-162)

MOŠKE POTREBUJEMO V DIETARY — HOUSEKEEPING

IN MAINTENANCE ODDELKIH
STALNE SLUŽBE
NAPREDEK
MRS. DONNELLY
428 WEST 50th ST., N. Y. C.
(160-162)

LOTARJI (SOLDERERS) na STERLING SREBRNINO

CUSTOM JEWELRY
DOBRA PRILOŽNOST
STALNO — POVOJNO
Telefonirajte BRYANT 9-2050
(159-161)

:: New Jersey ::

KITCHEN MEN DISHWASHERS

Hotel or Restaurant Experience
Good salary Steady work; Excellent
working conditions. Apply immediately
THE BROOK, Morris Turnpike
SUMMIT, N. J.
(*)

MEN WANTED TO WORK ON COAL TRUCKS AS DRIVERS & HELPERS

STEADY WORK NOW AND AFTER
THE WAR — APPLY IN PERSON
JOHN HAWKINS & SON
198 PARK AVE.
NUTLEY, N. J.
(155-161)

WANTED IMMEDIATELY FOUNDRY HELPERS AND CHIPPERS

VETERANS PREFERRED
STEADY WORK WITH A POST
WAR FUTURE — Apply
WORTHINGTON - GAMON METER
CO., 296 SOUTH ST., NEWARK,
N. J.
(155-161)

AUTO MECHANICS to Work on MOTOR TRUCKS

GOOD SALARY — These are steady
jobs now and after the war with a
company that has been selling and
servicing Federal trucks for the past
20 years. Apply: FEDERAL MOTOR
SALES CO., 63 Richmond Street,
NEWARK, N. J. MA 2-2908
(155-161)

:: New Jersey :: HELP WANTED — (MALE)

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angle-
ščine za starejše, ali mlajšim za učenje
angleščine.

Za ameriške Slovence sestavil
Dr. F. J. KERN
actor Angleško-slovenskega Besednjaka

Cena \$2.— s poštnino

Knjiga je ilustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18th St., New York 11, N. Y.

OSEM SINOV V VOJNI

Eveleth, Minn. — Družina Jo-hanna Pugel imo osem sinov v vojni—po imenu George, Joe, Louis, Albin, Eddie, John, Ed-mund in Victor. George je pri infanteriji v Texasu, Joe v Italiji, Edmund, po činu po-ročnik, pri letalcih v Coloradu, John na Južnem Pacifiku, Louis pri mornarici na Paci-fiku, Albin pri vojaški policiji v Texasu, Eddie v Nemčiji, Victor pri letalcih v Iowi. Ma-ti je vdova.

NOV GROB V KANSASU

Edison, Kans. — Dne 25. jul. si je tukaj končal življenje John Cerar, star 87 let in v Ameriki 39 let. Doma je bil od Sv. Primoža pri Celju na štajerskem. Zapušča sina, več vnukov in drugih sorodnikov. Civilen pogreb mu je oskrbel Slovenski združni pogrebni zavod.